

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 191/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

228/2009. (VIII. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **budapesti lakos panaszos**¹ 2009. március 25-én előterjesztett **panaszát** a 2009. augusztus 5-én – dr. Juhász Imre elnökhelyettes távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés miatt a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Hivatala Jogi, Koordinációs és Panaszügyi Osztályának Panaszügyi Csoportján 2009. március 25. napján tett bejelentést, amelynek során kérte, hogy ügyében a Testület járjon el. A BRFK Hivatalának vezetője – az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül – továbbította a panaszt, amit a Testület 2009. április 2-án érkeztetett.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

I.

A panasz szerint a panaszos 2009. március 25-én 15 óra 20 perc körül taxijával közlekedett a Budapest, XIII. kerület K. úton, ahonnan a B. utcába kanyarodott. Ott egy rendőr – akinek azonosító számát a panaszos feljegyezte – megállította a panaszost és ellenőrzés alá vonta.

A rendőr az ellenőrzés keretében megkérdezte a panaszost, hogy rendelkezik-e a mobiltelefonjához kihangosítóval. A panaszos válaszként megmutatta a headset-et. A rendőr ekkor közölte a panaszossal, hogy látta őt, amint vezetés közben telefonált. A panaszos azt válaszolta, hogy nem telefonált, és megmutatta, hogy a készülék a tartóban van a szélvédőnél.

A rendőr ekkor megkérdezte, hogy van-e a panaszosnak másik mobiltelefon készüléke, majd kiszállította az autóból és abba bemászva „négykézláb” elkezdte keresni az állítólagos másik telefonkészüléket, miközben – a panaszos állítása szerint – mindent szétszórt a járműben. A panaszost felhívta a rendőr eljárása, ami miatt szóváltásra került sor közöttük, és a rendőr nekinyomta a panaszost a gépkocsinak, és átkutatta zsebeit. A panasz szerint mind a panaszos, mind pedig az intézkedő rendőr minősíthetetlen kifejezést használt a másikkal szemben.

A panaszos az intézkedés végén visszakérte az okmányait, amelyekre a rendőr először azt válaszolta, hogy azokat már visszaadta, majd a másodszori kérést követően megmutatta, hogy a gépkocsi jobb első ülésén vannak.

A panaszos beadványához fényképfelvételeket is mellékel, amelyek 2009. március 25-én 15 óra 33 perckor készültek. A felvételeken az látható, hogy a gépkocsi utasterében a panaszosnak a kesztyűtartóból kivett holmijai, papírjai szétszórva vannak. A panaszos gépjárművezetői engedélye a szétszórt iratok alatt a jobb első, míg forgalmi engedélye a bal első ülésen látható.

Panaszában a panaszos továbbá feltüntetett egy személyt és annak telefonos elérhetőségét, aki szemtanúja volt a rendőri intézkedésnek, azonban a Testület többszöri keresése ellenére sem sikerült beszélnie a megjelölt személlyel.

A panaszos sérelmesnek tartotta az intézkedés jog- és szakszerűségét és hangnemét, ezért kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

II.

A Testület az ügy érdemi kivizsgálása érdekében felvilágosítást kért a BRFK Hivatalától arról, hogy ki voltak a panaszossal szemben intézkedő rendőr,

továbbá annak tekintetében, hogy a rendőri intézkedésekkel összefüggésben milyen rendőrségi dokumentumok keletkeztek.

A BRFK Hivatalának vezetője tájékoztatta a Testületet arról, hogy a panaszolt intézkedést a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály KMB Alosztályának r. zászlósa foganatosította.

A BRFK Hivatala az alábbi dokumentumokat bocsátotta a Testület rendelkezésére:

- az intézkedést foganatosító r. zászlós 2009. június 25. napján megtett jelentését,
- az intézkedő r. zászlós által 2009. március 26. napján a panaszossal szemben tett szabálysértési feljelentést,
- a panaszossal szemben folytatott szabálysértési eljárás iratait: a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság 2009. április 8-án kelt szabálysértési határozatát, a panaszos által a szabálysértési határozat ellen 2009. április 24-én bejelentett fellebbezését és a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 2009. május 7-én kelt végzését.

A rendőrségi, illetőleg bírósági dokumentumok a panaszos által előadott tényálláshoz képest az alábbi eltéréseket, illetve kiegészítéseket tartalmazzák.

1) A r. zászlós jelentése szerint a megjelölt időpontban közúti ellenőrzésre állította meg a panaszost, amelyre azért került sor, mert vezetés közben kézben tartott mobiltelefont használt és a biztonsági öv használatát is elmulasztotta. A rendőri intézkedést a r. százados azzal indokolta, hogy a panaszos – a leírtak miatt – szabálysértést követett el.

A jelentés szerint továbbá a panaszos ellenséges hangnemben beszélt, illetve több becsületsértő kifejezést tett a r. zászlósra, amely miatt azonban a rendőr magánindítványt nem kívánt előterjeszteni.

2) A panaszossal szemben az intézkedő r. zászlós szabálysértési feljelentést tett. A feljelentés szerint a jelentésben foglaltakon – miszerint a panaszos vezetés közben a biztonsági övét nem használta, kézben tartott mobiltelefonnal telefonált, és a rendőrrel szemben meg nem engedett módon beszélt – túlmenően a panaszos által vezetett gépkocsin a taxi engedélyszám a jobb első ajtónál nem volt elhelyezve. Arra a panaszos az intézkedés során azt a magyarázatot adta, hogy az az előző héten leesett az autóról.

A r. zászlós közölte a szabálysértés elkövetésének tényét – amit a panaszos elismert – és azt, hogy 20.000 forint helyszíni bírsággal sújtja, amire a panaszos egy minősíthetetlen mondattal reagált. A rendőr ismételt közölte a helyszíni bírsággal történő szankcionálás tényét, amire a panaszos újra minősíthetetlenül felelt.

A feljelentés szerint ezt követően a rendőr ruházat- és gépjármű átvizsgálást foganatosított, miközben a panaszos fényképeket készített és közölte, hogy a Teve utcában fog panaszt tenni és megmutatja a felvételeket, hogy a rendőr szétrámolta a gépkocsiját. A r. zászlós bűncselekményből szárazó tárgyat, közbiztonságra veszélyes eszközt nem talált, ezért az átvizsgálást követően a gépkocsiban levő tárgyakat a helyükre visszatette. A rendőr közölte a panaszossal, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést tesz, amit a panaszos tudomásul vett; továbbá kezdeményezte a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály KMB Alosztályának vezetőjénél, hogy a taxi engedély feltüntetésének hiánya miatt a feljelentés egy példányát a Nemzeti Közlekedési Hatóságnak szankcionálásra küldje meg.

3) A panaszossal szemben a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési eljárást folytatott le, amelyben megállapítást nyert, hogy a panaszos megvalósította az egyes szabálysértésekről szóló 219/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 54. §-ának (1) bekezdése szerinti közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését és 20.000 forint pénzbírsággal sújtotta. A szabálysértési határozat indokolása a tényállás szempontjából – a fentebb rögzítettekhez képest – többletinformációt nem tartalmaz.

4) A panaszos a BRFK XIX. Kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési határozata ellen kifogással élt, ami miatt a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a szabálysértési határozatot megváltoztatta és a panaszossal szemben kiszabott pénzbírságot – enyhítő körülményre (büntetlen előélet) tekintettel – 15.000 forintra mérsékelte. A bíróság végzésének indokolása azonban a tényállás szempontjából – a fentebb írtakhoz képest – többletinformációt szintén nem tartalmaz.

III.

A Testület a panaszos beadványa, annak kiegészítése és a rendelkezésre bocsátott rendőrségi és bírósági dokumentumok alapján megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát, emberi méltósághoz való jogát és az annak részét képező személyi integritáshoz való jogát és tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát az alább írtaknak megfelelően.

1) A panaszos sérelmezte beadványában a rendőri intézkedések jog- és szakszerűségét.

a) A Testület megállapította, hogy a panaszos vezetői magatartása tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok egymásnak ellentmondóak voltak.

A panaszos állítása szerint egyáltalán nem használt mobiltelefont, míg a biztonsági öv használatával kapcsolatban a panaszbeadványban nem nyilatkozott; a szabálysértési határozat elleni fellebbezésben ugyanakkor az szerepel, hogy azt csak akkor kötötte ki, amikor a rendőr megállította.

A rendőrségi dokumentumok (jelentés, szabálysértési feljelentés) szerint ugyanakkor a panaszos kézben tartott mobiltelefont használt, és biztonsági öve nem volt bekapcsolva.

A Testület – a bizonyítékok mérlegelését követően – a rendőrség álláspontját fogadta el, ezért megállapította, hogy a panaszos igazoltatásának törvényi indoka megvolt. Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Jelen esetben a közlekedésrendészeti ellenőrzés tette indokoltá a rendőri intézkedést.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 5. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint az, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles a közúti forgalomra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM- BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. §-ának (1) bekezdés a) pontja megismétli az előző rendelkezést – „aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani” –, továbbá a c) pont szerint úgy kell közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse.

A KRESZ 3. §-ának (2) bekezdés 1. fordulata értelmében a gépkocsi vezetője menet közben kézben tartott mobil rádiótelefont nem használhat. A KRESZ 48. §-ának (4) bekezdése pedig kimondja, hogy olyan járműben, amelynek üléseit biztonsági övvel szerelték fel, az ülésen utazó személynek a biztonsági öv becsatolásával kell magát rögzíteni. Ez utóbbi rendelkezés alól a 48. § (5) bekezdése kivételeket állapít meg (eszerint nem kell a biztonsági övet becsatolni a hátramenetben közlekedő gépkocsi vezetőjének; a taxi gépkocsi vezetőjének, ha taxi üzemmódban utast szállít; a mentő gépkocsi betegellátó terében utazóknak, ha a becsatolás a beteg állapotának romlását okozhatja, a betegellátást akadályozza; a lakott területen menetrend szerinti személyszállítást végző autóbuszban; a lakott területen kívül menetrend szerinti személyszállítás végző autóbuszban, ha álló utasokat is szállíthat; az autóbuszban szállított 3. életévét még be nem töltött gyermeknek; annak, aki külön jogszabályban meghatározott orvos által kiállított igazolással rendelkezik), azonban a rendelkezésre álló adatok alapján egyetlen törvényi kivétel sem forgott fenn jelen ügyben.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 54. §-a szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését valósítja meg az, aki KRESZ 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a Szabs. r. 42-51. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A fentiek alapján a r. zászlós jogszerűen állította meg és igazoltatta a panaszost, mivel magatartásával közlekedési szabálysértést valósított meg. A Testület álláspontját támasztják alá a szabálysértési eljárásban hozott hatósági határozatok is. Ezek alapján a Testület megítélése szerint a jogszerű igazoltatás érintette a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát [A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 59. § (1) bekezdése] és személyes szabadsághoz való jogát [Alkotmány 55. § (1) bekezdése], azonban a korlátozás jogszerűen történt.

b) Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése értelmében a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 40. §-ának (1) és (2) bekezdése rögzíti, hogy a ruházat, csomag és jármű átvizsgálása bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyi bizonyítási eszközeinek felkutatására, közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat, illetve arra sor kerülhet különösen igazoltatás, és fokozott ellenőrzés során, személyi szabadságot korlátozó intézkedések foganatosításakor (az előbb felsorolt esetekben az átvizsgálás túrésére a birtokos kényszeríthető is); továbbá rendezvény, esemény alkalmával meghatározott területre belépő személyek esetében, illetve az állam működése, illetve a lakosság ellátása szempontjából fontos létesítményekbe való be- és kilépéskor.

Jelen esetben a Testület – miután elfogadta a rendőrség azon álláspontját, hogy a panaszos biztonsági öve vezetés közben nem volt bekapcsolva, illetve, hogy mobiltelefont használt – nem tartja indokoltnak a gépjármű-átvizsgálást a panaszos által megvalósított közlekedési szabálysértések tekintetében. A megtalált telefont a r. zászlósoknak nem kellett felkutatnia, mivel azt a panaszos maga megmutatta; a biztonsági övvel kapcsolatos szabálysértést pedig a rendőri nyilatkozat igazolta. Ezek alapján a Testület megítélése szerint az átvizsgálás szükségtelen volt, ami sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát [Alkotmány 55. § (1) bekezdés], valamint az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elvéből levezetett tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát. Az eset körülményei alapján a Testület megállapította, hogy a jogsérelem foka csekély.

2) A panaszos sérelmezte beadványában a ruházat- és gépkocsi átvizsgálás során a rendőr viselkedését: azt, hogy a gépkocsinak nyomta őt, illetve, hogy a gépkocsi belsejét áttúrta és nem helyezte vissza a helyükre a kesztyűtartóban talált tárgyakat. Az utóbbi állításának alátámasztásaként felvételeket is becsatolt. A beadványban panaszolta továbbá az intézkedő rendőr hangnemét is a panaszos.

A fenti állításokkal szemben a rendőrségi dokumentumok között nem szerepel adat arra vonatkozóan, hogy a ruházatátvizsgálást hogyan foganatosította a rendőr, az viszont igen, hogy a panaszos beszélt ellenséges hangnemben a r. zászlóssal, illetve becsületsértő kifejezéseket használt vele szemben. A feljelentés szerint ugyanakkor a r. zászlós az átvizsgálást követően a gépkocsiban levő tárgyakat a helyükre visszatette.

a) Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat kifejezetten nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, hogy a (ruházat-, csomag- és) gépjármű átvizsgálását követően esetén az érintett személy kíméletével kell eljárni, illetve nincs jogszabályi rendelkezés, amely arra kötelezné a rendőröket, hogy a gépkocsiban, annak átvizsgálását követően rendet rakjanak, illetve, hogy az elmozdított tárgyakat a felfedezési helyükre vissza is tegyék.

Ezért jelen esetben a rendrakás esetleges elmaradása az intézkedés jogszerűségét és szakszerűségét nem befolyásolta, az legfeljebb etikailag kifogásolható. A Testület ugyanakkor – korábbi állásfoglalásához hasonlóan [128/2008. (XI. 5.) sz. állásfoglalás] – jelen panaszügy kapcsán is megjegyzi, hogy ezek az erkölcsileg kifogásolható intézkedési módszerek megingathatják a rendőrség szakmai tekintélyét.

b) A hangnem és a ruházatátvizsgálás módja tekintetében az alábbi megállapításokat tette a Testület.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata rögzíti, hogy a rendőrség tiszteltben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben ezért minden esetben elvárható a határozott, ám udvarias és kulturált fellépés.

A rendőrségi dokumentumok a panaszos állítását részben cáfolják, így a Testület az intézkedő rendőr hangneme és fellépési módja megítélése tekintetében nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltóságához és az annak részét képező személyi integritáshoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

VI.

A Testület a bizonyítékok gondos mérlegelése alapján az igazoltatás tekintetében a panaszos személyes szabadsághoz és személyes adatai védelméhez való jogának sérelmét nem, csupán jogszerű korlátozását állapította meg; míg az átvizsgálás foganatosításának módja, és az intézkedő rendőr hangneme tekintetében az emberi méltósághoz való jog sérelme nem volt megállapítható. A Testület ugyanakkor az átvizsgálás során a panaszos emberi méltósághoz való jogának és tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának csekély fokú sérelmét állapította meg, ennek megfelelően a Testület – az Rtv. 93.§-ának (2) bekezdése szerint – a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2009. augusztus 5.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag